

Szkolne Procedury Postępowania
wobec uczniów w Szkole Podstawowej nr 8 im. Bolesława Chrobrego
w Orzeszu – Mościskach

Spis treści

Wstęp	2
Cele interwencji profilaktycznej	3
Procedura postępowania w przypadku informacji o podłożeniu w szkole bomby lub ujawnienia przedmiotu niewiadomego pochodzenia	3
Procedura w przypadku znalezienia na terenie szkoły substancji przypominającej wyglądem narkotyk/dopalacz.....	4
Postępowanie w przypadku rozpylenia w szkole niebezpiecznej substancji	4
Procedura postępowania w razie niewłaściwego użycia gaśnicy.....	5
Procedura postępowania w przypadku wybuchu petardy/materiału pirotechnicznego na terenie szkoły	5
Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego lub cudzej własności	5
Procedura w przypadku wystąpienia zatrucia zbiorowego, choroby zakaźnej i pasożytniczej .	6
Procedura postępowania w przypadku obecności zwierząt bez opieki właściciela na terenie szkoły	7
Procedura postępowania w przypadku nagłego pogorszenia się stanu zdrowia lub wypadku nauczyciela.....	7
Ogólne zasady postępowania przy udzielaniu pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach.....	7
Procedura postępowania w przypadku kryzysu między rodzicem a nauczycielem.....	8
Procedura postępowania w przypadku kryzysu między nauczycielami.....	8
Procedura postępowania w przypadku osoby trzeciej przebywającej bezzasadnie na terenie szkoły lub osoby zachowującej się niewłaściwie na terenie szkoły	9
Procedura postępowania w przypadku nierealizowania obowiązku szkolnego	9
Procedura postępowania w przypadku podejrzenia ucznia o zażycie środków odurzających/narkotyków/alkoholu na terenie szkoły	10
Procedura postępowania w przypadku palenia papierosów/e-papierosów przez ucznia.....	10
Procedura postępowania w przypadku postępowania z uczniem agresywnym oraz wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego.....	10
Procedura postępowania w przypadku postępowania wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego	12
Procedura postępowania w przypadku wystąpienia cyberprzemocy	12
Procedura postępowania w przypadku podejrzenia/kradzieży na terenie szkoły	13
Procedura postępowania w przypadku ciąży nieletniej uczennicy	13
Procedura reagowania w przypadku próby samobójczej na terenie szkoły	14
Procedura reagowania w przypadku zabójstwa/śmierci/samobójstwa ucznia	14
Procedura postępowania w przypadku zaistnienia wypadku ucznia w czasie zajęć edukacyjnych	15
Procedura postępowania wobec ucznia mającego trudności w nauce	16
Procedura postępowania w sytuacji ucznia zaniedbanego.....	17
Procedura korzystania z telefonów komórkowych i sprzętu elektronicznego.....	17
Procedura w przypadku samowolnego opuszczania szkoły w czasie zajęć lekcyjnych lub podczas zorganizowanych wyjazdów szkolnych samowolnego oddalenia się od opiekuna. ...	18
Procedura w przypadku wagarów ucznia.....	18

Procedura w przypadku używania wulgarnego słownictwa	19
Procedura postępowania na wypadek wystąpienia przypadków rozpowszechniania pornografii w szkole przez ucznia.....	19
Procedura postępowania w przypadku niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole.....	20
Procedura w przypadku zakłócanie toku lekcji przez ucznia	20
Procedura postępowania wobec mobbingu w szkole	21
Procedura postępowania wobec bullyingu w szkole	22
Procedura wobec aktów przemocy i agresji w szkole	23
Procedura postępowania wobec ofiar przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinie	25
Procedura wobec epizodu psychotycznego ucznia	25
Procedura wobec nagłej niedyspozycji zdrowotnej ucznia.....	26
Procedura kontaktu z mediami w sytuacji kryzysowej	27
Procedura postępowania podczas wybuchu pożaru lub podłożenia ognia.....	27
Procedura kontaktów z rodzicami uczniów	28

Podstawy prawne stosowanych procedur:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. 2022 r. poz. 1700)
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 165 t.j. z dnia 2023.01.23)
3. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 172 t.j. z dnia 2023.01.24)
4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2023 r. poz. 171 t.j. z dnia 2023.01.24)
5. Zarządzenie nr 15/97 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997 r. w sprawie form i metod działań policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich
6. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, z 2022 r. poz. 655, 1079, 1116, 1383, 1700, 1730 i 2089 oraz z 2023 r. poz. 185)
7. Konstytucja RP – art.70 ust.1 (czytamy: „Każdy ma prawo do nauki. Nauka do 18. roku życia jest obowiązkowa. Sposób wykonania obowiązku określa ustawa.”)
8. Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r. poz. 1604 t.j. z dnia 2020.09.17)
9. Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r. poz. 1280 t.j. z dnia 2020.07.22).

Wstęp

Dokument zawiera procedury postępowania interwencyjnego szkoły w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży. Krzywdzeniem dziecka jest każde zamierzone lub niezamierzone działanie oraz zaniechanie działań ze strony rodzica/opiekuna prawnego, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny dziecka.

Można wyróżnić cztery wymiary tego zjawiska:

1. przemoc fizyczna – wszelkiego rodzaju działanie wobec dziecka, które powoduje urazy na jego ciele, np. bicie, szarpanie, popychanie itp.;
2. przemoc emocjonalna – jej celem jest naruszenie godności osobistej, ukierunkowana jest na wyrządzanie szkody psychicznej poprzez wyzywanie, warunkowanie miłości,

emocjonalne odrzucenie, zastraszanie, nieszanowanie potrzeb, nadmierne wymagania w stosunku do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka itp.;

3. wykorzystywanie seksualne – obejmuje każde zachowanie osoby, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia kosztem dziecka, np.: uwodzenie, ekshibicjonizm lub świadome czynienie dziecka świadkiem aktów płciowych, zmuszanie do oglądania pornografii, dotykane miejsc intymnych dziecka lub zachęcanie dziecka do dotykania sprawcy, a także różne formy stosunku seksualnego;
4. zaniedbanie – brak zaspokojenia podstawowych potrzeb dziecka, zarówno fizycznych (np. właściwe odżywianie, ubranie, ochrona zdrowia, edukacja), jak i psychicznych (poczucie bezpieczeństwa, doświadczenie miłości, troski itp.).

Cele interwencji profilaktycznej

1. Udzielenie wsparcia i pomocy uczniowi i jego rodzicom/prawnym opiekunom.
2. Zapobieganie problemom związanym z zagrożeniem uzależnieniami i innymi zachowaniami ryzykownymi, poprzez:
 - 1) dostarczanie informacji,
 - 2) zaproponowanie współpracy,
 - 3) konsekwentne stosowanie procedury interwencji.

Procedura postępowania w przypadku informacji o podłożeniu w szkole bomby lub ujawnienia przedmiotu niewiadomego pochodzenia

W razie informacji o podłożeniu w szkole bomby lub znalezienia podejrzanego przedmiotu niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może stanowić zagrożenie dla osób i mienia należy:

1. Zabezpieczyć przedmiot przed dostępem osób niepowołanych i zniszczeniem, np. poprzez zamknięcie na klucz pomieszczenia, w którym znaleziono podejrzaną przedmiot.
2. Bezzwłocznie powiadomić o tym fakcie Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły.
3. Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły powiadamia policję dzwoniąc na numer 112. Zawiadamiając, podaje następujące dane:
 - 1) rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu,
 - 2) treść rozmowy z osobą przekazującą informację o podłożeniu ładunku wybuchowego/przedmiotu niewiadomego pochodzenia,
 - 3) numer telefonu, na który przekazano informację o zagrożeniu oraz dokładny czas jej przejęcia,
 - 4) opis miejsca i wygląd ujawnionego przedmiotu.
4. Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły wykonuje wszystkie polecenia dyżurującego policjanta, który przejmuje kierowanie akcją i podejmuje decyzję o sposobie działań do momentu przyjazdu policji na miejsce zdarzenia.
5. Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły czuwa nad przebiegiem akcji aż do przyjazdu policji.
6. Podejrzanym przedmiotów nie wolno dotykać!
7. Zainteresowania i uwagi wymagają:
 - 1) rzucające się w oczy nietypowe zachowania osób,
 - 2) pozostawione bez opieki przedmioty typu: paczki, pakunki itp.,
 - 3) osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku,
 - 4) samochody w szczególności furgonetki pozostawione w nietypowych miejscach.

8. Po ogłoszeniu ewakuacji należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon (nauczyciele odprowadzają uczniów w bezpieczne miejsce i pozostają razem z nimi).
9. Po uzyskaniu zgody lub na polecenie policji następuje powrót nauczycieli z uczniami i pracownikami do szkoły lub zwolnienie ich z pracy i zajęć.
10. Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły informuje organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny o zdarzeniu i podjętych działaniach.

Procedura w przypadku znalezienia na terenie szkoły substancji przypominającej wyglądem narkotyk/dopalacz

1. Nauczyciel żąda (najlepiej w obecności innej osoby dorosłej), aby uczeń przekazał mu podejrzaną substancję, by nie uległa wyrzuceniu/zniszczeniu. Nauczycielowi nie wolno (nie ma prawa) samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani plecaka ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla Policji.
2. Jeżeli uczeń nie chce wykonać polecenia, nauczyciel powiadamia o tym fakcie Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły. Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły wzywa policję oraz rodziców/opiekunów prawnych ucznia.
3. Nauczyciel, znajdując substancję przypominającą wyglądem narkotyk/dopalacz, zachowując środki ostrożności, powinien zabezpieczyć substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz przed ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji (chwyta substancję za pomocą jednorazowej chusteczki, rękawiczki bądź folii, aby nie pozostawić śladów lub pozostawia w stanie nienaruszonym).
4. Nie wolno substancji wyciągać z opakowania, przesypywać, przelewać, wachać, dotykać, smakować, itp.
5. Substancję należy umieścić w pomieszczeniu zamkniętym, niedostępnym dla innych osób.
6. Po przyjeździe policji należy niezwłocznie przekazać policjantom zabezpieczoną substancję oraz informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

Postępowanie w przypadku rozpylenia w szkole niebezpiecznej substancji

1. W przypadku uzyskania informacji o rozpyleniu przez ucznia lub inne osoby niebezpiecznych substancji na terenie szkoły, nauczyciel zobowiązany jest niezwłocznie zweryfikować prawdziwość informacji.
2. Nauczyciel w obecności drugiej osoby, np. wychowawcy, pedagoga, psychologa, pracownika szkoły ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni.
3. Nauczyciel nie może samodzielnie wykonywać czynności przeszukania rzeczy ucznia.
4. W przypadku potwierdzenia podejrzeń nauczyciel informuje o tym Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły, rodziców lub opiekunów prawnych ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawienia się w szkole.
5. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel po uprzednim zabezpieczeniu pozostawia ją w sekretariacie szkoły jako materiał dowodowy. Całe zdarzenie dokumentuje, sporządzając notatkę służbową wraz ze swymi spostrzeżeniami.
6. W sytuacji, kiedy już doszło do rozpylenia niebezpiecznej substancji na terenie szkoły osoba, której zgłoszono zdarzenie, bezzwłocznie sprawdza, czy nikt z uczniów nie ucierpiał z tego powodu.

7. Należy zawiadomić Dyрекcję Szkoły oraz natychmiast zabezpieczyć miejsce zdarzenia, zarządzając ewakuację uczniów z miejsca zdarzenia i zapewniając przewietrzenie pomieszczeń.

Procedura postępowania w razie niewłaściwego użycia gaśnicy

1. Prawidłowe użycie gaśnicy polega na skierowaniu środka gaśniczego na źródło ognia.
2. W przypadku niewłaściwego użycia środka gaśniczego polegającym na skierowaniu strumienia środka gaśniczego na ludzi, należy pokrzywdzonym udzielić pomocy polegającej na obfitym przemyciu wodą oczu i twarzy oraz skierowaniu do lekarza.
3. Po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanym i zabezpieczeniu miejsca zdarzenia nauczyciel zobowiązany jest do poinformowania Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły o zdarzeniu i podjętych przez siebie działaniach i sporządzenia notatki służbowej.
4. Jeśli sprawcą bezzasadnego użycia gaśnicy był uczeń, należy powiadomić o tym Dyрекcję Szkoły oraz wychowawcę ucznia.
5. Wychowawca ucznia lub pedagog szkolny zobowiązany jest do bezzwłocznego powiadomienia o tym rodziców lub opiekunów prawnych ucznia i wezwania ich do szkoły. W ich obecności jest przeprowadzana rozmowa wyjaśniająca z uczniem.

Procedura postępowania w przypadku wybuchu petardy/materiału pirotechnicznego na terenie szkoły

W przypadku zauważenia lub zgłoszenia wybuchu petardy/materiału pirotechnicznego na terenie szkoły nauczyciel natychmiast powinien:

- 1) Sprawdzić czy żaden z uczniów nie ucierpiał w skutek wybuchu, o zdarzeniu zawiadomić Dyрекcję Szkoły oraz wezwać pomoc.
- 2) Jeśli w skutek wybuchu, któryś z uczniów został ranny, nauczyciel udziela pierwszej pomocy i natychmiast wzywa pomoc lekarską.
- 3) Po wezwaniu pomocy należy zabezpieczyć miejsce zdarzenia, ewakuując z pomieszczenia pozostałe dzieci/uczniów i zorganizować pierwszą pomoc poszkodowanym.
- 4) Z podjętych czynności nauczyciel sporządza notatkę służbową.

Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego lub cudzej własności

1. W przypadku zauważenia dewastacji mienia szkolnego, każdy pracownik szkoły zobowiązany jest interweniować i powstrzymać sprawcę/sprawców dewastacji.
2. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy (lub sprawców) powinno być przeprowadzenie wyjaśnień, rozmów ze wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia.
3. Wychowawca/pedagog szkolny zobowiązany jest powiadomić Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły o zaistniałym zajściu oraz wezwać rodziców/prawnych opiekunów ucznia, sprawcy czynu, i poinformować ich o zdarzeniu oraz konieczności naprawienia szkody.
4. W przypadku szkody o dużej wartości Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły powiadamia policję.
5. Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły lub z jego upoważnienia wychowawca sprawcy/pedagog szkolny wyciąga konsekwencje materialne wobec rodziców sprawców szkody.

Procedura w przypadku wystąpienia zatrucia zbiorowego, choroby zakaźnej i pasożytniczej

1. W przypadku otrzymania informacji potwierdzającej chorobę zakaźną u ucznia:
 - 1) Po otrzymaniu np. od rodziców/prawnych opiekunów lub z mediów informacji o podejrzeniu niebezpiecznej choroby zakaźnej u ucznia należy powiadomić o tym fakcie Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły.
 - 2) Dyrektor/Wicedyrektor ustala z dyżurującym inspektorem sanitarnym sposób postępowania.
 - 3) Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły zawiadamia organ prowadzący oraz Kuratorium Oświaty w Katowicach – Delegaturę w Rybniku.
 - 4) Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły nadzoruje przestrzeganie zaleceń służb sanitarnych przez pracowników szkoły i uczniów.
 - 5) Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły przygotowuje informację dla uczniów i rodziców/prawnych opiekunów przy współpracy PSSEw Tychach.
 - 6) Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły organizuje (w razie potrzeby) spotkanie z rodzicami/prawnymi opiekunami z lekarzem chorób zakaźnych lub pracownikiem PSSE w Tychach.
2. W przypadku otrzymania informacji od pracownika o podejrzeniu niebezpiecznej choroby zakaźnej u ucznia przebywającego na terenie szkoły.
 - 1) Konsultujemy się z pielęgniarką szkolną.
 - 2) Zgłaszamy dyrekcji zagrożenie.
 - 3) Informujemy rodziców/prawnych opiekunów o naszych podejrzeniach – prosimy o konsultacje lekarskie.
 - 4) Jesteśmy w kontakcie z rodzicami/prawnymi opiekunami.
3. W przypadku otrzymania informacji od rodziców/prawnych opiekunów, pracownika lub pielęgniarki o podejrzeniu wystąpienia wszawicy u ucznia przebywającego na terenie szkoły.
 - 1) Wychowawca/nauczyciel po otrzymaniu informacji, że uczeń ma wszy, zawiadamia rodziców o konieczności natychmiastowego podjęcia przez nich odpowiednich zabiegów higienicznych skóry głowy (zakup środków do zwalczania wszawicy w aptece).
 - 2) O zgłoszeniu wszawicy, wychowawca/nauczyciel informuje dyrekcję szkoły. Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły lub upoważniona przez niego osoba informuje wszystkich rodziców/prawnych opiekunów w danej klasie lub grupie o stwierdzeniu wszawicy z zaleceniem codziennej kontroli czystości głowy uczniów przez rodziców oraz czystości głów wszystkich domowników.
 - 3) Pielęgniarka po upływie 7 – 10 dni od zgłoszenia może sprawdzić czystość skóry głowy w danym oddziale.
 - 4) W przypadku stwierdzenia nieskuteczności zalecanych działań, wychowawca/nauczyciel lub pielęgniarka zawiadamia o tym Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły w celu podjęcia bardziej radykalnych działań, np. zawiadomienie MOPS w Orzeszu o konieczności wzmocnienia nadzoru nad realizacją funkcji opiekuńczych przez rodziców ucznia.

Procedura postępowania w przypadku obecności zwierząt bez opieki właściciela na terenie szkoły

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły będący świadkiem zdarzenia izoluje uczniów od zwierzęcia (uczniowie nie wychodzą z klasy, a gdy są na boisku/dziedzińcu, na polecenie nauczycieli dyżurujących, wracają do budynku szkoły).
2. Nauczyciel lub pracownik szkoły będący świadkiem zdarzenia zawiadamia woźną/woźnego lub pracownika obsługi.
3. Woźna/woźny lub pracownik obsługi informują dyrekcję szkoły i podejmują działania zmierzające do odizolowania zwierzęcia.
4. Pracownik obsługi wzywa służby weterynaryjne.

Procedura postępowania w przypadku nagłego pogorszenia się stanu zdrowia lub wypadku nauczyciela

1. Nauczyciel powiadamia nauczyciela prowadzącego zajęcia w najbliższej sali o pogorszeniu się stanu zdrowia i konieczności zapewnienia opieki uczniom.
2. Nauczyciel udzielający pomocy koledze/koleżance jest zobowiązany zapewnić bezpośrednią opiekę wszystkim uczniom (np. gromadzi ich w jednej sali).
3. Jeśli zaistnieje taka potrzeba, nauczyciel udzielający pomocy koledze/koleżance zapewnia pierwszą pomoc przedmedyczną oraz wzywa pielęgniarkę szkolną/pogotowie ratunkowe.
4. Nauczyciel udzielający pomocy zawiadamia Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły.

Ogólne zasady postępowania przy udzielaniu pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach

1. Należy pamiętać, że udzielenie pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach jest prawnym obowiązkiem każdego obywatela (art. 162 Kodeksu karnego).
2. Zachowaj spokój, zadbaj o bezpieczeństwo własne i poszkodowanego.
3. W razie realnego zagrożenia życia i zdrowia usuń poszkodowanego z rejonu zagrożenia.
4. Udziel pierwszej pomocy w miarę swoich wiadomości i umiejętności.
5. Jeśli stwierdzisz, że sam nie potrafisz udzielić pierwszej pomocy, zorganizuj ją zawiadamiając pielęgniarkę szkolną lub pogotowie ratunkowe.
6. Poszkodowanemu zapewnij spokój, odsuń z otoczenia zbędne osoby, zapewnij poszkodowanemu komfort termiczny.
7. Nie lekceważ nawet drobnych skaleczeń, każde skaleczenie należy prawidłowo zaopatrzyć.
8. W przypadkach objawów – braku oddechu, braku pracy serca, lub w przypadku krwotoku, zatrucia, porażenia prądem i innych poważnych urazów – bezwzględnie wezwij pogotowie ratunkowe.
9. Do chwili przybycia lekarza nie przerywaj rozpoczętych czynności ratunkowych.
10. Poszkodowanego z krwotokiem wolno tylko przenosić lub przewozić.
11. Poszkodowanemu z utratą świadomości nie podawaj leków w postaci płynnej ani stałej (tabletki).
12. W przypadku podejrzenia uszkodzenia kręgosłupa, bez koniecznej przyczyny nie zmieniaj pozycji poszkodowanego.
13. W przypadku podejrzenia cukrzycy podaj poszkodowanemu napój słodzony.
14. Nie pozostawiaj poszkodowanego bez opieki.
15. Łańcuch przeżycia:

- 1) Wczesne rozpoznanie i wezwanie pomocy – pierwszym ogniwem łańcucha przeżycia jest rozpoznanie stanu zagrożenia życia lub zatrzymania krążenia i wezwanie specjalistycznej pomocy, czyli zespołu ratownictwa medycznego, dzwoniąc pod numer alarmowy 999 lub 112.
- 2) Wczesne rozpoczęcie resuscytacji krążeniowo – oddechowej – kolejnym ogniwem łańcucha przeżycia jest rozpoczęcie RKO w sytuacji, gdy rozpoznamy nagłe zatrzymanie krążenia. Rozpoczęcie resuscytacji powinno być poprzedzone rozpoznaniem oznak zatrzymania krążenia (utrata świadomości, brak oddechu, brak tętna). Niezwykle istotne jest, by resuscytację, zwłaszcza uciski klatki piersiowej rozpocząć jak najwcześniej, gdy tylko potwierdzimy brak oznak życiowych. Resuscytację u dorosłych należy prowadzić zgodnie z obowiązującym algorytmem – **30 ucisków i 2 oddechy ratownicze**, a w przypadku braku możliwości wykonywania oddechów można ograniczyć się jedynie do ucisków klatki piersiowej. W przypadku dzieci resuscytację należy rozpocząć od **5 oddechów ratowniczych**.
- 3) Wczesne rozpoczęcie defibrylacji – prowadzenie resuscytacji krążeniowo – oddechowej zwiększa szansę na przeżycie pacjenta trzykrotnie, ale defibrylacja może podnieść ją nawet do 70%. Użycie automatycznego defibrylatora zewnętrznego AED jeszcze przed przyjazdem zespołu ratownictwa medycznego jest niezaprzeczalnie skuteczną metodą przywrócenia czynności życiowych. Defibrylacja powinna być wdrożona najpóźniej kilka minut od zatrzymania krążenia, dlatego tak istotne jest, aby to świadkowie zdarzenia przeprowadzili tę czynność i by mieli dostęp do publicznego urządzenia.
- 4) Wdrożenie czynności ALS i opieka poresuscytacyjna – ostatnim elementem łańcucha przeżycia są czynności, które podejmują służby medyczne. To zaawansowane zabiegi resuscytacyjne oraz wszystkie czynności podejmowane, gdy zostaną już przywrócone podstawowe czynności życiowe.

Procedura postępowania w przypadku kryzysu między rodzicem a nauczycielem

1. Zgłosić problem Dyrektorowi/Wicedyrektorowi Szkoły (najlepiej na piśmie).
2. Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły zapoznaje drugą stronę z tematem problemu.
3. Przeprowadzić rozmowę ze stronami konfliktu podczas spotkania zespołu (zespół powołany zależności od potrzeb, np. świadkowie czy przedstawiciele związków).
4. W miarę potrzeb można zorganizować spotkanie stron z mediatorem.
5. W przypadku udowodnienia kryzysu z powodu rodzica, np. agresji, przekraczanie kompetencji, Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły zawiadamia odpowiednie organa – wszczyna postępowanie z urzędu.

Procedura postępowania w przypadku kryzysu między nauczycielami

1. Zgłosić problem Dyrektorowi/Wicedyrektorowi Szkoły (najlepiej na piśmie).
2. Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły zapoznaje drugą stronę z tematem problemu.
3. Przeprowadzić rozmowę ze stronami konfliktu podczas spotkania Zespołu Koleżeńkiego (zespół powołany w zależności od potrzeb np. świadkowie czy przedstawiciele związków).
4. Jeżeli na Zespole Koleżeńskim nie uda się dojść do porozumienia należy przeprowadzić dalsze negocjacje, można zaproponować stronom udział mediatora.

Procedura postępowania w przypadku osoby trzeciej przebywającej bezzasadnie na terenie szkoły lub osoby zachowującej się niewłaściwie na terenie szkoły

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który stwierdził bezzasadny fakt przebywania osoby trzeciej w szkole prosi o opuszczenie jej terenu, a w przypadku odmowy zawiadamia pracowników obsługi lub Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły.
2. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który stwierdził niewłaściwe zachowanie osoby trzeciej przebywającej w szkole stosuje słowne upomnienie, a w przypadku braku reakcji prosi o opuszczenie jej terenu i zawiadamia o zdarzeniu Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły.
3. W przypadku braku reakcji, Dyrektor Szkoły zawiadamia Policję.

Procedura postępowania w przypadku nierealizowania obowiązku szkolnego

1. Nauczyciel systematycznie prowadzi dokumentację frekwencji uczniów.
2. Odnotowuje każdą nieobecność ucznia na prowadzonych przez siebie zajęciach lekcyjnych.
3. Rodzice/prawni opiekunowie mają obowiązek usprawiedliwić nieobecności dziecka w terminie ustalonym w Statucie Szkoły.
4. W przypadku przedłużającej się i nieusprawiedliwionej nieobecności ucznia wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia.
5. Informacja może być przekazana telefonicznie, listownie lub za pośrednictwem dziennika elektronicznego VULCAN. Rodzice/prawni opiekunowie mogą też być poproszeni o zgłoszenie się do szkoły w celu wyjaśnienia nieobecności ucznia.
6. W przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna prawnego z wychowawcą – rodzic/prawny opiekun nie uczestniczy w zebraniach, konsultacjach, nie wyraża chęci na spotkania indywidualne oraz w przypadku dalszego uchylania się ucznia od obowiązku szkolnego, wychowawca zgłasza fakt pedagogowi szkolnemu.
7. Pedagog szkolny sprawdza przyczyny nieobecności ucznia poprzez rozmowę z uczniem i jego rodzicami/prawnymi opiekunami na terenie szkoły.
8. Wychowawca, pedagog szkolny oraz rodzice/prawni opiekunowie ucznia podejmują wspólne działania zaradcze w celu regularnego realizowania obowiązku szkolnego przez danego ucznia. W miarę potrzeb korzystają z pomocy pracowników instytucji wspierających szkołę (policji, poradni psychologiczno – pedagogicznej i innych).
9. W sytuacji, gdy uczeń w dalszym ciągu nie realizuje obowiązku szkolnego, Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły kieruje wniosek o wszczęcie egzekucji administracyjnej do organu egzekucyjnego, jakim jest gmina.
10. Pedagog szkolny w porozumieniu z wychowawcą ucznia pisemnie informuje Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich w Mikołowie o uchylaniu się ucznia od obowiązku szkolnego.

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia ucznia o zażycie środków odurzających/ narkotyków/alkoholu na terenie szkoły

1. Nauczyciel podejrzewający ucznia o bycie pod wpływem alkoholu lub narkotyków/ środków odurzających odizolowuje ucznia, zapewnia mu pomoc i bezpieczeństwo.
2. Nauczyciel pozostawia swoją klasę pod opieką innego nauczyciela, pedagoga szkolnego, innego pracownika szkoły i organizuje opiekę dla ucznia.
3. Nauczyciel powiadamia o tym fakcie Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły oraz wychowawcę ucznia, a Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły/wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów prawnych nieletniego ucznia, których zobowiązuje do niezwłocznego przybycia do szkoły.
4. Następnie należy wezwać karetkę pogotowia ratunkowego w celu ewentualnego udzielenia pomocy medycznej.
5. O pozostawieniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu go do placówki służby zdrowia, albo przekazania go do dyspozycji funkcjonariuszom policji decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z Dyrektorem/Wicedyrektorem Szkoły i rodzicami ucznia.
6. Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu lub środków odurzających/narkotyków, odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu i zdrowiu innych osób.
7. O każdym tego typu zdarzeniu Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły zawiadamia mailem na specjalnym sporządzonym przez szkołę druku komisariat policji.
8. Wzór druku:
Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 8 im. Bolesława Chrobrego w Orzeszu – Mościskach zawiadamia, że w dniu uczeń, urodzony, zamieszkały znajdował się na terenie szkoły w stanie rodzącym podejrzenia, że spożywał alkohol/ zażywał substancje psychoaktywne.

Procedura postępowania w przypadku palenia papierosów/e-papierosów przez ucznia

1. Nauczyciel powiadamia wychowawcę i zapisuje uczniowi uwagę w dzienniku elektronicznym VULCAN.
2. Wychowawca powiadamia rodziców/prawnych opiekunów.
3. Wychowawca wyciąga wobec ucznia konsekwencje zgodnie z zapisami statutowymi.
4. W przypadku, gdy uczeń po raz kolejny zostaje przyłapany na paleniu papierosów, e – papierosów może zostać wytypowany do udziału w zajęciach profilaktycznych.

Procedura postępowania w przypadku postępowania z uczniem agresywnym oraz wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego

1. Nauczyciel udziela pierwszej pomocy lub zapewnia jej udzielenie, wzywa pielęgniarkę, a w razie konieczności karetkę pogotowia i postępuje zgodnie z procedurą wypadku w szkole.
2. Nauczyciel/wychowawca niezwłocznie informuje Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły, pedagoga szkolnego oraz rodziców/opiekunów prawnych uczniów uczestniczących w zajściu o wydarzeniu.
3. Wychowawca (nauczyciel) przeprowadza rozmowę z uczniem (agresorem), przypomina normy zachowania i sankcje za ich łamanie wynikające ze Statutu Szkoły.

4. Pedagog szkolny, w porozumieniu z Dyrektorem/Wicedyrektorem Szkoły, powiadamia policję i przeprowadza rozmowę wyjaśniającą – ustala okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia. Uzyskane informacje przekazuje policji i rodzicom/prawnym opiekunom. Z podjętych działań sporządza notatkę służbową umieszczoną w dokumentacji pedagoga.
5. Wychowawca uczestniczy w mediacjach między sprawcą a poszkodowanym (jeżeli to konieczne w obecności rodziców/prawnych opiekunów i pedagoga szkolnego).
6. Sprawca ponosi konsekwencje zgodnie z zasadami udzielania kar zawartych w Statucie Szkoły.
7. W razie potrzeby wychowawca zawiera kontrakt z uczniami (sprawcą/ofiarą).
8. W przypadku czynów karalnych lub kiedy sprawca nie jest uczniem szkoły, wychowawca/nauczyciel/pedagog szkolny zawiadamia Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły, który powiadamia policję.
9. Dalej stosowane są procedury współpracy z policją.
10. Zakazy:
 - 1) Bezwzględnie nie należy dokonywać przeszukania teczek, toreb, kieszeni. Należy poprosić o ich dobrowolne okazanie.
 - 2) Na terenie szkoły każdy uczeń może zostać wylegitymowany przez Policję!
 - 3) Legitymowanie ma na celu przede wszystkim:
 - a) identyfikację osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia,
 - b) ustalenie świadków zdarzenia powodującego naruszenie bezpieczeństwa lub porządku publicznego,
 - c) wykonanie polecenia wydanego przez sąd, prokuratora, organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego,
 - d) identyfikację osób wskazanych przez pokrzywdzonych jako sprawców przestępstw lub wykroczeń,
 - e) poszukiwania osób zaginionych lub ukrywających się przed organami ścigania i wymiarem sprawiedliwości.
11. Na terenie szkoły można dokonać również przeszukania przez Policję w celu:
 - 1) Znalezienia rzeczy mogących stanowić dowód w sprawie lub podlegających zajęciu w postępowaniu karnym (art. 219 KPK).
 - 2) Wykrycia lub zatrzymania oraz przymusowego doprowadzenia osoby podejrzanej.
12. Dopuszczalne jest również przesłuchanie ucznia przez Policję na terenie szkoły, przy czym jeżeli uczeń jest podejrzany o popełnienie czynu karalnego przesłuchanie odbywa się w obecności rodziców/prawnych opiekunów lub nauczycieli.
13. W charakterze świadka można przesłuchać każdego małoletniego, bez względu na wiek i w takiej czynności nie jest konieczny udział rodziców/prawnych opiekunów.
14. Najdrastyczniejszą sytuacją, jaka może spotkać ucznia w szkole jest zatrzymanie przez Policję. Aby jednak ono nastąpiło, musi zaistnieć jedna z wymienionych niżej przesłanek:
 - 1) istnieje uzasadnione przypuszczenie, że uczeń popełnił przestępstwo,
 - 2) przeciwko uczniowi toczy się postępowanie karne a sąd lub prokurator zarządzili jego przymusowe doprowadzenie (art. 247 KPK),
 - 3) uczeń jest świadkiem w procesie karnym a organ prowadzący postępowanie (policja, prokurator, sąd) zarządzi jego przymusowe doprowadzenie (art. 285 §2 KPK),
 - 4) zachodzi potrzeba umieszczenia dziecka w Policyjnej Izbie Dziecka,
 - 5) uczeń stwarza w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego a także dla mienia (art.15 ust.1 pkt. 3 Ustawy o Policji),

- 6) uczeń w stanie nietrzeźwości swoim zachowaniem daje powód do zagrożenia lub znajduje się w okolicznościach zagrażających jego życiu lub zdrowiu innych osób.

Procedura postępowania w przypadku postępowania wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego

1. Nauczyciel udziela pierwszej pomocy lub zapewnia jej udzielenie, wzywa pielęgniarkę, a w razie konieczności karetkę pogotowia ratunkowego.
2. Nauczyciel niezwłocznie powiadamia Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły i pedagoga/psychologa szkolnego oraz rodziców/opiekunów prawnych ucznia.
3. Pedagog, w porozumieniu z Dyrektorem/Wicedyrektorem Szkoły, powiadamia Policję i przeprowadza rozmowę wyjaśniającą – ustala okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia. Uzyskane informacje przekazuje Policji i rodzicom/prawnym opiekunom. Z podjętych działań sporządza notatkę służbową umieszczoną w dokumentacji pedagoga szkolnego.

Procedura postępowania w przypadku wystąpienia cyberprzemocy

1. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy (zgłoszenie przez uczniów, rodziców/prawnych opiekunów, świadków zdarzenia, nauczycieli). Stworzenie warunków do bezpiecznego zgłoszenia zdarzenia karalnego (zapewnienie w miarę możliwości anonimowości osobie zgłaszającej, szczególnie dziecku).
2. O zdarzeniu informowany jest wychowawca klasy.
3. Wychowawca przekazuje informację o zdarzeniu pedagogowi/psychologowi szkolnemu oraz Dyrektorowi/Wicedyrektorowi Szkoły.
4. Wychowawca wraz z pedagogiem/psychologiem szkolnym ustalają okoliczności zdarzenia oraz świadków.
5. Wszystkie dowody zastosowanej cyberprzemocy zbiera wychowawca wraz z pedagogiem/psychologiem szkolnym.
6. Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły podejmuje działania na rzecz natychmiastowego przerwania aktu cyberprzemocy (np. zawiadomienie administratora serwisu w celu usunięcia materiału, żądanie natychmiastowego usunięcia wszystkich filmów ośmieszających z telefonu sprawcy itp.).
7. Wychowawca przy pomocy pedagoga/psychologa szkolnego stara się ustalić, kto jest sprawcą zdarzenia. W sytuacjach uzasadnionych pedagog/psycholog szkolny powiadamia Komisariat Policji i/lub Sąd Rodzinny o dokonaniu cyberprzemocy i przekazuje informacje, jakie udało się uzyskać.
8. Gdy sprawcą jest uczeń szkoły, pedagog/psycholog szkolny prowadzi rozmowę pozwalającą ustalić przyczyny dokonania cyberprzemocy. W uzasadnionych wypadkach należy udzielić sprawcy pomocy psychologiczno – pedagogicznej, celem uniknięcia na przyszłość podobnych zachowań.
9. Pedagog/psycholog/wychowawca nawiązują kontakt z rodzicami/opiekunami prawnymi sprawcy celem omówienia zachowania dziecka, zapoznania z uzyskanymi informacjami oraz decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych środkach dyscyplinarnych wobec ich dziecka.
10. Wobec sprawcy wyciąga się konsekwencje zgodne ze Statutem Szkoły.
11. Uczeń, który dokonał cyberprzemocy jest monitorowany przez pedagoga/psychologa szkolnego i wychowawcę, celem zapobiegania aktom zemsty na osobach poszkodowanych.

12. Wobec ofiary cyberprzemocy wychowawca podejmuje działania ochronne i wspierające. Zapewnia ucznia, że dobrze zrobił zgłaszając zdarzenie. Radzi, jak powinien postąpić, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie dopuścić do eskalacji prześladowania.
13. Rodzice/opiekunowie prawni dziecka – ofiary powinni być poinformowani o przebiegu naszych działań związanych z cyberprzemocą.
14. UWAGA! Podczas wyjaśniania sprawy nie należy dopuszczać do konfrontacji sprawcy z ofiarą celem zachowania poczucia bezpieczeństwa ofiary cyberprzemocy.

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia/kradzieży na terenie szkoły

1. Nauczyciel prowadzący zajęcia lub wychowawca, po otrzymaniu informacji od ucznia o kradzieży, przeprowadza z poszkodowanym i świadkami rozmowę w celu ustalenia okoliczności zdarzenia.
2. Nauczyciel podejmuje rozmowę mającą na celu doprowadzenie do zwrotu skradzionego mienia poszkodowanemu, z wyłączeniem jednak przeszukania domniemanego sprawcy.
3. Nauczyciel, który podjął wstępną interwencję, przekazuje informację o zdarzeniu wychowawcy klasy poszkodowanego i sprawcy, a w przypadku jego nieobecności pedagogowi/psychologowi szkolnemu.
4. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny, jeżeli istnieje taka konieczność, kontynuują wyjaśnianie okoliczności zdarzenia.
5. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny przeprowadza rozmowę ze sprawcą zdarzenia oraz jego rodzicami/opiekunami prawnymi. Rozmowa obejmuje informacje o ustalonych okolicznościach zdarzenia, ustalenie formy i terminu zwrotu skradzionego mienia, sposób ukarania sprawcy.
6. W uzasadnionym przypadku pedagog/psycholog szkolny i wychowawca, w porozumieniu z Dyrektorem/Wicedyrektorem Szkoły, podejmują decyzję o zawiadomieniu Policji, przekazując ustalenia podjęte podczas spotkania ze sprawcą i jego rodzicami/opiekunami prawnymi – o tym fakcie informują rodziców/prawnych opiekunów poszkodowanego i sprawcy.

Procedura postępowania w przypadku ciąży nieletniej uczennicy

1. Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły organizuje sposób kształcenia uczennicy tak, aby mogła ona kontynuować naukę.
2. Jeśli stan zdrowia uczennicy nie pozwala na naukę w normalnym trybie, uczennica może zostać objęta nauczaniem indywidualnym do czasu porodu lub dłużej.
3. Pracownicy szkoły, przy współpracy z rodzicami/prawnymi opiekunami uczennicy i nią samą, starają się tak indywidualizować proces nauczania nastoletniej matki, aby możliwe było połączenie macierzyństwa z edukacją w normalnym trybie.
4. O przypadkach zajścia w ciążę nieletniej uczennicy Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły zawiadamia Kuratorium Oświaty w Katowicach – Delegatura w Rybniku i Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich w Mikołowie.

Procedura reagowania w przypadku próby samobójczej na terenie szkoły

1. Należy ustalić i potwierdzić rodzaj zdarzenia.
2. Należy zapewnić uczniowi opiekę, np. wychowawcy/ pedagoga/ psychologa/ Dyrektora/Wicedyrektora.
3. Osoba będąca świadkiem zdarzenia (posiada na ten temat wiedzę) zawiadamia pogotowie ratunkowe oraz Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły.
4. Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły powiadamia rodziców/prawnych opiekunów ucznia, policję/odpowiednie służby ratunkowe.
5. Jeśli potrzeba wszyscy świadkowie zdarzenia dbają o to, żeby interwencja służb przebiegła dyskretnie.
6. Pedagog/psycholog szkolny zbiera informacje o okolicznościach zdarzenia.
7. Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły zawiadamia Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich w Mikołowie i Kuratorium Oświaty w Katowicach – Delegatura w Rybniku o zaistniałym zdarzeniu.
8. Wspólnie z rodzicami/prawnymi opiekunami wychowanka Rada Pedagogiczna dokonuje szybkiej oceny ewentualnych dalszych zagrożeń.
9. Szkoła chroni ucznia przed zbędnymi czynnikami traumatycznymi (media, świadkowie).
10. Wspólnie z rodzicami/prawnymi opiekunami pedagog/ psycholog szkolny ustala formy pomocy psychologicznej dla ucznia i jego rodziny oraz dalsze drogi postępowania.

Procedura reagowania w przypadku zabójstwa/śmierci/samobójstwa ucznia

1. Jeśli zdarzenia miało miejsce na terenie szkoły nauczyciel, który jest świadkiem zdarzenia/posiada na ten temat wiedzę, zawiadamia policję, pogotowie ratunkowe, przełożonych.
2. Dyrektor/Wicedyrektora Szkoły (wyznaczonych przez niego pracowników) zabezpieczają miejsce zdarzenia do czasu przybycia policji.
3. Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły powiadamia rodzinę ucznia o zdarzeniu.
4. Pedagog/psycholog szkolny powiadamia poradnię psychologiczno – pedagogiczną i/lub Centrum Interwencji Kryzysowej i prosi o zorganizowanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej uczniom i nauczycielom.
5. W razie potrzeby szkoła organizuje pomoc psychologiczną dla rodziny ucznia.
6. Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły organizuje pracę szkoły w taki sposób, aby możliwy był proces interwencji kryzysowej.
7. Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły przygotowuje strategię kontaktowania się z mediami w porozumieniu z Wydziałem Edukacji.
8. W przypadku śmierci ucznia poza terenem szkoły (np. w wypadku) Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły powołuje zespół nauczycieli (w składzie zespołu wychowawca klasy, Wicedyrektor, psycholog, pedagog), który opracowuje system pomocy uczniom w klasie i szkole.

**Procedura postępowania w przypadku zaistnienia wypadku ucznia
w czasie zajęć edukacyjnych**

1. W czasie zajęć edukacyjnych pełną odpowiedzialność za życie i zdrowie ucznia ponosi nauczyciel prowadzący zajęcia bez względu na to, czy są one zajęciami planowymi, czy też nauczyciel zastępuje nieobecnego w tym czasie innego prowadzącego dane zajęcia, bądź nauczyciel pełni dyżur międzylekcyjny na korytarzu.
2. Przed rozpoczęciem zajęć prowadzący ma obowiązek sprawdzić, czy sprzęt sportowy, urządzenia techniczne, pomoce naukowe oraz inne narzędzia wykorzystywane w czasie zajęć, a także pomieszczenie lekcyjne nie stwarzają zagrożenia bezpieczeństwa dla ucznia. Jeżeli stan techniczny budzi zastrzeżenia nauczyciel lub inna osoba prowadząca zajęcia nie ma prawa z nich korzystać w pracy z uczniem. O zaistniałym zagrożeniu prowadzący natychmiast powiadamia Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły, a w razie ich nieobecności osobę zastępującą.
3. Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku lekkiego, niewymagającego interwencji lekarza (powierzchowne otarcia naskórka, stłuczenia, itp.):
 - 1) Po stwierdzeniu zdarzenia należy ucznia odprowadzić do gabinetu pielęgniarki szkolnej lub sekretariatu celem udzielenia pierwszej pomocy. Ucznia, który uległ wypadkowi o charakterze lekkim, odprowadzić może inny uczeń lub pracownik obsługi szkolnej.
 - 2) W razie nieobecności pielęgniarki, w celu udzielenia pierwszej pomocy uczniu, należy odprowadzić do sekretariatu szkoły.
 - 3) O zdarzeniu i jego przyczynach nauczyciel informuje Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły.
 - 4) Jeżeli przyczyną zdarzenia była wadliwość lub niesprawność użytych narzędzi, nauczyciel natychmiast zabezpiecza je, uniemożliwiając ich dalsze użytkowanie i zgłosić.
 - 5) Zdarzenie powyższe nie wymaga wpisu do rejestru wypadków oraz spisania protokołu powypadkowego.
4. Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku wymagającego interwencji lekarza:
 - 1) Należy natychmiast wezwać pomoc.
 - 2) W zależności od stanu zdrowia dziecka należy je zaprowadzić do gabinetu pielęgniarki lub do sekretariatu albo wezwać pielęgniarkę na miejsce wypadku,
 - 3) Pielęgniarka decyduje o dalszym postępowaniu wobec dziecka:
 - a) może nakazać konkretnej osobie wezwania pogotowia ratunkowego i rodziców/prawnych opiekunów
 - b) może nakazać wezwania rodziców/prawnych opiekunów, sama udzielając niezbędnej pomocy dziecku, a po przybyciu rodziców/opiekunów prawnych ustalić dalsze postępowanie wobec dziecka.
 - 4) w razie nieobecności pielęgniarki w szkole pracownicy sekretariatu:
 - a) wzywają pogotowie ratunkowe i rodziców/prawnych opiekunów,
 - b) wzywają rodziców/prawnych opiekunów, udzielając w międzyczasie niezbędnej pomocy dziecku,
 - 5) wypadku nauczyciel lub inny pracownik szkoły informuje Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły osobiście lub poprzez inną osobę,
 - 6) Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły zawiadamia ustnie lub pisemnie szkolnego inspektora BHP o zaistniałym wypadku, który zostaje odnotowany w księdze wypadków,
 - 7) Inspektor BHP wszczyna postępowanie wyjaśniające.
5. Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała:

- 1) w razie wystąpienia wypadku z ciężkim uszkodzeniem ciała należy natychmiast wezwać pomoc poprzez ucznia lub innego pracownika i udzielić pierwszej pomocy ratując zdrowie i życie dziecka,
 - 2) osoby poinformowane (pielęgniarka lub pracownicy sekretariatu) natychmiast wzywają pogotowie ratunkowe i rodziców/prawnych opiekunów ucznia oraz powiadamiają Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły,
 - 3) Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły czuwa nad przebiegiem akcji ratunkowej do momentu przybycia pogotowia ratunkowego i rodziców/prawnych opiekunów,
 - 4) Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły pisemnie lub ustnie powiadamia inspektora BHP, który wszczyna postępowanie wyjaśniające,
 - 5) wypadek zostaje odnotowany w księdze wypadków.
6. Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku ze skutkiem śmiertelnym:
- 1) jeżeli w wyniku wypadku nauczyciel lub inny pracownik stwierdzi u poszkodowanego brak oddechu lub tętna niezwłocznie wzywa pomocy poprzez innego ucznia lub pracownika, a sam natychmiast udziela pierwszej pomocy przedmedycznej,
 - 2) pracownicy powiadomieni o zaistniałym zajściu natychmiast wzywają pogotowie ratunkowe i zawiadamiają Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły,
 - 3) Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły wzywa natychmiast rodziców/prawnych opiekunów i nadzorują akcję ratowania poszkodowanego do momentu przybycia pogotowia ratunkowego i rodziców/prawnych opiekunów, informując o całym zdarzeniu inspektora BHP,
 - 4) w razie stwierdzenia zgonu ucznia Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły zarządza zabezpieczenie miejsca zdarzenia oraz wzywa policję, prokuraturę, a także telefonicznie powiadamia Delegaturę Kuratorium Oświaty w Rybniku i organ prowadzący,
 - 5) Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły powołuje komisję badającą przyczyny wypadku, która sporządza protokół po zakończeniu prac,
 - 6) wypadek zostaje odnotowany w księdze wypadków, a wnioski komisji są omawiane na posiedzeniu Rady Pedagogicznej.

Procedura postępowania wobec ucznia mającego trudności w nauce

1. Nauczyciele i wychowawca analizują postępy uczniów w nauce.
2. W przypadku uczniów z problemami w nauce wyjaśniają ich przyczyny:
 - 1) rozmowa z uczniem,
 - 2) rozmowa z rodzicami/prawnymi opiekunami,
 - 3) kierowanie ucznia w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami do PPP w celu diagnozy przyczyn trudności w nauce.
3. Adekwatnie do rozpoznanych przyczyn organizowanie pomocy uczniom w celu przezwyciężenia trudności:
 - 1) dostosowanie form, metod pracy i wymagań do zaleceń opinii lub orzeczenia PPP dostarczonego przez rodzica/prawnego opiekuna,
 - 2) skierowanie ucznia na zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze,
 - 3) skierowanie na zajęcia korekcyjno – kompensacyjne,
 - 4) prowadzenie dodatkowych (poza zajęciami dydaktyczno – wyrównawczymi) zajęć indywidualnych z uczniem w celu eliminowania braków edukacyjnych, organizowanie samopomocy koleżeńskiej,

- 5) ścisła współpraca z rodzicami/prawnymi opiekunami, wspólne ustalenie metod pracy z dzieckiem i przekazywanie wskazówek rodzicowi/prawnemu opiekunowi do pracy w domu.
4. Dalsza obserwacja dziecka i jego postępów w nauce.

Procedura postępowania w sytuacji ucznia zaniedbanego

1. Wychowawca na podstawie obserwacji, wywiadu analizuje sytuację ucznia.
2. Po ustaleniu rzeczywistego problemu dziecka powiadamia pedagoga/psychologa szkolnego i Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły o swoich spostrzeżeniach.
3. Pedagog/psycholog szkolny sporządza notatkę służbową o sytuacji dziecka i przeprowadza rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami w celu ustalenia zasad postępowania z dzieckiem i poprawy sytuacji oraz uzyskania ewentualnej pomocy wychowawczej lub materialnej.
4. W przypadku trudnej sytuacji materialnej pedagog/psycholog szkolny przygotowuje wniosek do Rady Rodziców z prośbą o udzielenie dziecku pomocy.
5. W przypadku niedożywienia, pedagog/psycholog szkolny zgłasza wniosek do MOPS w Orzeszu, Rady Rodziców, Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły o objęcie ucznia dożywianiem.
6. W przypadku zaniedbania rodziców/prawnych opiekunów w sferze niewypełniania obowiązku szkolnego, stwierdzonej przemocy, demoralizacji lub niewydolności wychowawczej – Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły po konsultacji z pedagogiem/psychologiem szkolnym kieruje sprawę na Policję lub do Sądu Rodzinnego.

Procedura korzystania z telefonów komórkowych i sprzętu elektronicznego.

1. Podczas pobytu w szkole i zajęć edukacyjnych obowiązuje zakaz używania telefonów komórkowych (aparaty powinny być wyłączone i schowane).
2. Uczniowie przynoszą do szkoły telefony komórkowe, odtwarzacze i inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność.
3. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zniszczenie lub zagubienie czy kradzież sprzętu.
4. Każdy uczeń ma prawo korzystania, w uzasadnionych przypadkach z telefonu stacjonarnego w sekretariacie szkoły.
5. Nagrywanie dźwięku i obrazu bez zgody nagrywanego i fotografowanego jest na terenie szkoły całkowicie zabronione.
6. Naruszenie przez ucznia zasad używania telefonów komórkowych na terenie szkoły powoduje zabranie telefonu do „depozytu” – aparat zostaje wyłączony w obecności ucznia i przechowywany w sekretariacie szkoły. Przypadek ten zostaje odnotowany przez wychowawcę klasy.
7. Po odbiór telefonu zgłaszają się rodzice lub prawni opiekunowie ucznia. Zostają oni zapoznani z sytuacją i pouczeni o konsekwencjach (w tym konsekwencjach prawnych związanych z naruszeniem prywatności pracowników szkoły).
8. W przypadku, gdy sytuacja powtarza się po raz trzeci, uczeń ma zakaz przynoszenia telefonu do szkoły.
9. W przypadku kolejnego łamania zasad uczeń ma obniżoną ocenę z zachowania o jeden stopień. Każde trzy następne wykroczenia powodują obniżenie oceny do nagannej.

10. Wszelkie objawy permanentnego łamania zasad współżycia społecznego w szkole mogą być traktowane jako przejaw demoralizacji i skutkować skierowaniem sprawy do Sądu Rodzinnego

Procedura w przypadku samowolnego opuszczania szkoły w czasie zajęć lekcyjnych lub podczas zorganizowanych wyjazdów szkolnych samowolnego oddalenia się od opiekuna.

1. Pracownik szkoły, który stwierdził, że uczeń samowolnie opuścił teren szkoły, zgłasza ten fakt wychowawcy klasy, a jeżeli ten jest nieobecny, pedagogowi/psychologowi szkolnemu.
2. Uczeń otrzymuje uwagę.
3. Wychowawca oraz pedagog/psycholog szkolny przeprowadzają rozmowę ostrzegawczą z uczniem w obecności rodzica/prawnego opiekuna.
4. Jeżeli podobna sytuacja powtórzy się, pedagog/psycholog szkolny zawiadamia Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły, który przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności rodziców/prawnych opiekunów.
5. W przypadku kolejnego samowolnego opuszczenia szkoły, uczeń otrzymuje upomnienie, a następnie naganę Dyrektora.
6. Jeżeli uczeń nadal uporczywie opuszcza szkołę w czasie lekcji, Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły zgłasza ten fakt do Sądu Rodzinnego i Nieletnich, z uwagi na zagrożenie demoralizacją.

Procedura w przypadku wagarów ucznia

1. W sytuacji, gdy wychowawca lub nauczyciel podejrzewa, że uczeń jest nieobecny w szkole z powodu wagarów:
 - 1) nauczyciel kontaktuje się z wychowawcą;
 - 2) wychowawca natychmiast kontaktuje się z rodzicem/prawnym opiekunem;
 - 3) jeżeli podejrzenia się potwierdziły, po przyjściu ucznia do szkoły, przeprowadza z nim rozmowę rozpoznającą – dyscyplinującą i powiadamia pedagoga/psychologa szkolnego, który przeprowadza z uczniem rozmowę dyscyplinującą – motywującą, spisuje kontrakt lub podejmuje inne środki oddziaływania wychowawczego. Wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia na temat prawnych konsekwencji niezrealizowania obowiązku nauki.
2. Jeżeli uczeń nadal wagaruje, wychowawca powiadamiana pedagoga/psychologa szkolnego, ten informuje o tym fakcie Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły.
3. Jeżeli w/w. działania są nieskuteczne, uczeń otrzymuje upomnienie Dyrektora na forum klasy lub szkoły.
4. Jeżeli uczeń nadal uporczywie wagaruje, Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły składa wniosek do Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich o wgląd w sytuację rodzinną dziecka.

Procedura w przypadku używania wulgarnego słownictwa

1. Gdy nauczyciel jest świadkiem używania przez ucznia wulgarnego słownictwa, ma bezwzględny obowiązek zareagowania:
 - 1) przeprowadza rozmowę z uczniem;
 - 2) wpisuje informację dla rodziców/prawnych opiekunów do dziennika elektronicznego VULCAN;
 - 3) powiadamia wychowawcę klasy.
2. Jeżeli świadkiem stosowania wulgarnego słownictwa jest pracownik obsługi, zgłasza ten fakt wychowawcy klasy.
3. W sytuacji powtarzających się niewłaściwych zachowań wychowawca:
 - 1) przeprowadza rozmowę z rodzicami/opiekunami ucznia i sporządza krótką notatkę służbową z przeprowadzonej rozmowy;
 - 2) kiedy nie ma poprawy przekazuje sprawę pedagogowi/psychologowi szkolnemu, który przeprowadza rozmowę z uczniem i rodzicami/prawnymi opiekunami;
 - 3) jeśli poprawa w zachowaniu nie nastąpiła wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny powiadamia Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły, który udziela uczniowi upomnienia lub podejmuje inne kroki przewidziane w Statucie Szkoły;
4. Jeżeli uczeń nadal uporczywie używa wulgaryzmów na terenie szkoły Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły zgłasza ten fakt do Sądu Rodzinnego i Nieletnich, z uwagi na zagrożenie demoralizacją.

Procedura postępowania na wypadek wystąpienia przypadków rozpowszechniania pornografii w szkole przez ucznia

1. W przypadku powzięcia przez nauczyciela/rodzica/prawnego opiekuna lub inną osobę informacji o rozpowszechnianiu przez ucznia pornografii w Internecie, w szkole należy bezzwłocznie powiadomić Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły oraz administratora sieci o zaistniałym zdarzeniu.
2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje informację o osobach, które pokazywały materiały pornograficzne, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez sprawców zdarzenia.
3. Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły winien przekazać informację o stwierdzonym zagrożeniu pracownikom szkoły.
4. Wychowawca klasy i pedagog/psycholog szkolny winien podjąć działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania zagrożeń, jakie niesie za sobą upublicznianie materiałów o charakterze pornograficznym oraz wskazania możliwych konsekwencji tego typu działań.
5. Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły winien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia, który rozpowszechniał materiały pornograficzne.
6. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia.
7. Jeżeli uczeń nadal rozpowszechnia materiały pornograficzne na terenie szkoły Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły zgłasza ten fakt do Sądu Rodzinnego i Nieletnich, z uwagi na zagrożenie demoralizacją.

Procedura postępowania w przypadku niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły pracownik powinien powiadomić wychowawcę klasy i/lub pedagoga/psychologa szkolnego o przypadkach niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole, a jeżeli jest ich świadkiem, żąda od ucznia zaprzestania czynności i podejmuje z nim rozmowę wychowawczą.
2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje nauczycielowi informację o niepokojących zachowaniach seksualnych, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez uczniów, którzy brali czynny udział w tego typu zachowaniach.
3. Wychowawca lub pedagog/ psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem oraz informuje o zaistniałym zdarzeniu rodziców ucznia.
4. Jeżeli przeprowadzenie rozmowy z uczniem nie jest wystarczające dla zmiany jego zachowań, wychowawca, pedagog lub psycholog szkolny przekazuje rodzicom/prawnym opiekunom informację o zachowaniu ich dziecka, zobowiązując ich jednocześnie do szczególnego nadzoru nad nim.
5. Wychowawca może wezwać rodziców/opiekunów prawnych ucznia do szkoły i przeprowadzić rozmowę z uczniem w ich obecności oraz ustalić z nimi dalsze wspólne postępowanie z dzieckiem.
6. W sytuacji kiedy rodzice odmawiają współpracy lub nie reagują na wezwanie do pojawienia się w szkole, gdy szkoła wykorzysta dostępne jej metody oddziaływań wychowawczych i nie przynoszą one spodziewanych efektów, a zachowanie ucznia wskazuje na znaczny stopień demoralizacji (np. uprawianie nierządu), Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich lub Policję – Wydział ds. Nieletnich.
7. Gdy zachowanie ucznia może świadczyć o popełnieniu przez niego przestępstwa (np. gwałtu), pedagog/psycholog szkolny w porozumieniu z Dyrektorem/Wicedyrektorem Szkoły po uprzednim powiadomieniu o zajściu rodziców/opiekunów ucznia, zawiadamia najbliższą jednostkę Policji, która dalej postępuje zgodnie ze swoimi procedurami.
8. Pedagog/psycholog szkolny całe zdarzenie dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę służbową.
9. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu karnego, Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.

Procedura w przypadku zakłócanie toku lekcji przez ucznia

1. Poprzez zakłócenie toku lekcji należy rozumieć wszelkie działania uczniów uniemożliwiające normalną realizację zajęć dydaktycznych i wychowawczych (wulgarnie zachowanie w stosunku do rówieśników lub nauczyciela, głośne rozmowy, spacerowanie po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela itp.).
2. Jeżeli zachowanie pojedynczego ucznia lub kilku uczniów nie pozwala nauczycielowi na realizację lekcji, wysyła on przewodniczącego samorządu klasowego lub innego wyznaczonego ucznia z informacją do pedagoga/psychologa szkolnego, a w przypadku gdy go nie zastanie, do sekretariatu szkoły.

3. Sekretariat zobowiązany jest do natychmiastowego poinformowania Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły i pedagoga/psychologa szkolnego o zaistniałej sytuacji. Nauczyciel odnotowuje informacje na temat niewłaściwego zachowania ucznia na lekcji w dzienniku elektronicznym, w panelu uwagi.
4. Pedagog/psycholog szkolny zobowiązany jest do udania się do sali wskazanej przez nauczyciela i ustalenia przeszkadzających uczniów, a w razie konieczności, do zabrania ich z sali lekcyjnej do odrębnego pomieszczenia, np. do gabinetu pedagoga lub w uzasadnionych przypadkach do gabinetu dyrektora.
5. Pedagog wraz z wychowawcą podejmuje działania wychowawczo – dyscyplinujące wobec uczniów, którzy przeszkadzali w prowadzeniu zajęć. Pedagog/psycholog szkolny przeprowadza z uczniami rozmowę i ustala konsekwencje zachowania, w zależności od popełnionego wykroczenia.
6. Jeżeli uczeń w rażący sposób naruszył zasady obowiązujące w szkole, pedagog/psycholog szkolny powiadamia Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły a wychowawca wzywa rodziców/prawnych opiekunów do natychmiastowego przybycia do szkoły.
7. Nie należy zakłócać toku lekcji innym nauczycielom (np. wychowawcom, których uczniowie popełnili wykroczenie).
8. Jeśli poprawa w zachowaniu nie nastąpiła wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny powiadamia Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły, który udziela uczniowi upomnienia lub podejmuje inne kroki przewidziane w Statucie Szkoły.
9. Jeżeli uczeń nadal uporczywie zakłóca tok lekcji, Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły zgłasza ten fakt do Sądu Rodzinnego i Nieletnich, z uwagi na zastosowanie środków wychowawczych.

Procedura postępowania wobec mobbingu w szkole

1. Mobbing polega na szykanowaniu jednostki zazwyczaj przez grupę. Oznacza terror psychiczny: zaczepianie, izolowanie, obmawianie, nieprzyjazne wypowiedzi i zachowania grupy lub osoby w stosunku do drugiej osoby lub grupy, mające na celu wyłączenie konkretnej osoby z grupy koleżeńskiej. Ofiara zostaje poddana długoterminowej przemocy ekonomicznej, psychicznej i społecznej w celu zastraszenia, upokorzenia i ograniczenia jej zdolności do obrony.
2. Jest to wielofazowy proces, w którym mobber (sprawca) stosuje metody manipulacji od najbardziej subiektywnych i niezauważalnych przez ofiarę po najbardziej drastyczne, powodujące u ofiary izolację społeczną, jej autodeprecjację, poczucie krzywdy, bezsilność i odrzucenie przez rówieśników, a w konsekwencji silny stres oraz choroby somatyczne i psychiczne.
3. Prześladowania mogą przyjmować formę pośrednią lub bezpośrednią, aż do przemocy fizycznej włącznie. Mogą ograniczać się do gorszego traktowania (np. nikt z daną osobą nie chce się spotykać po szkole lub bawić).
4. Ten rodzaj przemocy ma charakter długofalowy.
5. Początkiem mobbingu zwykle jest jakiś konflikt, często mało istotny.
6. Mobbing często przybiera postać wyizolowania jednostki z grupy wbrew jej woli.
7. Środki zaradcze na poziomie szkoły to:
 - 1) Przeprowadzenie ankiety wśród uczniów. Analiza sytuacji.
 - 2) Zajęcia poświęcone problemowi mobbingu w szkole.
 - 3) Większa kontrola podczas przerw (dyżury), częstsze interwencje.
 - 4) Więcej ciekawych zajęć pozalekcyjnych.
 - 5) Ogólnoszkolne zebranie rodziców/prawnych opiekunów.

- 6) Doskonalenie i samodoskonalenie nauczycieli (grupy rozwojowe).
- 7) Współpraca dom – szkoła.
8. Środki zaradcze na poziomie klasy:
 - 1) Regulamin klasowy zawierający normy postępowania zapobiegające mobbingowi, wyjaśnienie problemu, nagradzanie i sankcje.
 - 2) Godzina wychowawcza poświęcona tematycznie tym problemom.
 - 3) Nauka poprzez współpracę, dająca możliwości bliższego poznania się.
 - 4) Wspólne zajęcia wzmacniające więzi między uczniami.
 - 5) Zebranie rodziców/prawnych opiekunów i ewentualne indywidualne rozmowy z rodzicami/prawnymi opiekunami.
9. Środki zaradcze na poziomie jednostki:
 - 1) Rozmowy ze sprawcami i ofiarami mobbingu.
 - 2) Rozmowy z rodzicami/prawnymi opiekunami uczniów, których problem dotyczy, ewentualnie także w obecności dzieci.
 - 3) Wykorzystanie pomocy ze strony "neutralnych" uczniów.
 - 4) Pomoc i wsparcie dla rodziców/prawnych opiekunów ze strony szkoły.
 - 5) Fachowa pomoc psychologa dla rodziców/prawnych opiekunów i uczniów szykanowanych (także szykanujących).
 - 6) Zmiana klasy lub szkoły.
10. Jeżeli uczeń nadal uporczywie stosuje mobbing, Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły zgłasza ten fakt do Sądu Rodzinnego i Nieletnich, z uwagi na zagrożenie demoralizacją.

Procedura postępowania wobec bullyingu w szkole

1. Bullying jest rozumiany najczęściej jako tyranizowanie, z intencją skrzywdzenia drugiej osoby. Agresywny akt w dużej mierze nie jest wynikiem prowokacji i powtarza się na przestrzeni jakiegoś czasu.
2. Określany jest często jako, celowe, powtarzalne i nie prowokowane zachowania agresywne jednego lub grupy sprawców wobec ofiary; z zamiarem sprawienia jej bólu fizycznego, przykrości, poniżenia lub przerażenia jej, najczęściej w obliczu grupy „wizdów” z wyraźną nierównowagą sił – niemożnością obronienia się ofiary i poczuciem bezkarności sprawcy.
3. Możemy rozróżnić kilka odmian bullyingu:
 - 1) bullying bezpośredni
 - a) fizyczny – popychanie, plucie, kopanie, uderzanie, zabieranie i chowanie rzeczy, zmuszanie do wykonywania poniżających, ośmieszających lub odrażających czynności, w tym kopro- i urofilnych i seksualnych;
 - b) słowny (emocjonalny) – grożenie, poniżanie przez przezywanie, wyśmiewanie, robienie min i prowokowanie;
 - 2) Bullying pośredni (ukryty)
 - a) relacyjny – obmawianie, rozpuszczanie plotek, namawianie innych do izolacji ofiary, odrzucania jej i ignorowania;
 - b) cyber bullying – umieszczanie w sieci (e-maile, blogi, itp.) oszczerczych informacji.
4. Sprawcami bullyingu zwykle są osoby impulsywne, dominujące, bez empatii, postrzegające pozytywnie przemoc, łaknący społecznego prestiżu z wysoką samooceną.
5. Ofiarami stają się najczęściej osoby, o następujących cechach: małe poczucie bezpieczeństwa, lękowe, o niskim wskaźniku więzi rówieśniczych, niskim poczuciu kompetencji, czasem outsider.
6. Środki zaradcze na poziomie szkoły to:

- 1) Przeprowadzenie ankiety wśród uczniów. Analiza sytuacji.
- 2) Zajęcia poświęcone problemowi bullyingu w szkole.
- 3) Większa kontrola podczas przerw (dyżury), częstsze interwencje.
- 4) Więcej ciekawych zajęć pozalekcyjnych.
- 5) Ogólnoszkolne zebranie rodziców/prawnych opiekunów.
- 6) Doskonalenie i samodoskonalenie nauczycieli (grupy rozwojowe).
- 7) Współpraca dom – szkoła.
7. Środki zaradcze na poziomie klasy:
 - 1) Regulamin klasowy zawierający normy postępowania zapobiegające bullyingowi, wyjaśnienie problemu, nagradzanie i sankcje.
 - 2) Godzina wychowawcza poświęcona tematycznie tym problemom.
 - 3) Nauka poprzez współpracę, dająca możliwości bliższego poznania się.
 - 4) Wspólne zajęcia wzmacniające więzi między uczniami.
 - 5) Zebranie rodziców/prawnych opiekunów i ewentualne indywidualne rozmowy z rodzicami/prawnymi opiekunami.
8. Środki zaradcze na poziomie jednostki:
 - 1) Rozmowy ze sprawcami i ofiarami bullyingu.
 - 2) Rozmowy z rodzicami/prawnymi opiekunami uczniów, których problem dotyczy, ewentualnie także w obecności dzieci.
 - 3) Wykorzystanie pomocy ze strony "neutralnych" uczniów.
 - 4) Pomoc i wsparcie dla rodziców/prawnych opiekunów ze strony szkoły.
 - 5) Fachowa pomoc psychologa dla rodziców/prawnych opiekunów i uczniów szykanowanych (także szykanujących).
 - 6) Zmiana klasy lub szkoły.
9. Jeżeli uczeń nadal stosuje bullying Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły zgłasza ten fakt do Sądu Rodzinnego i Nieletnich, z uwagi na zagrożenie demoralizacją.

Procedura wobec aktów przemocy i agresji w szkole

1. Zdarzenia i zachowania agresywne:
 - 1) groźby i zastraszanie,
 - 2) naruszenie godności osobistej (ubliżanie, wyszydzanie, rozpowszechnianie kłamstw słownie lub w Internecie, obraźliwe napisy, ośmieszanie, obmawianie, manipulacja związkami przyjaźni; naruszenie nietykalności cielesnej poprzez uderzenie, kopnięcie, popychanie, przewrócenie itp.),
 - 3) rozboje i wyłudzenia.
2. Postępowanie, gdy stronami zdarzenia są uczniowie:
 - 1) nauczyciel stara się doprowadzić do przerwania incydentu a w razie potrzeby, wzywa pomoc,
 - 2) udziela pomocy poszkodowanym, powiadamia pielęgniarkę szkolną, która w razie potrzeby wzywa pogotowie,
 - 3) nauczyciel izoluje sprawcę czynu, pozostawiając go pod opieką pedagoga/psychologa szkolnego lub innego nauczyciela,
 - 4) nauczyciel powiadamia Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły i sporządza notatkę służbową,
 - 5) Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły powiadamia rodziców/prawnych opiekunów uczniów biorących udział w zdarzeniu,
 - 6) w przypadku odmówienia współpracy przez rodziców/prawnych opiekunów lub niemożności skontaktowania się z nimi, dyrektor powiadamia Policję,

- 7) Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły ustala okoliczności i świadków zdarzenia oraz zabezpiecza ewentualne ślady i dowody w celu przekazania ich policji.
3. Postępowanie, gdy stronami zdarzenia są nauczyciel i uczeń:
 - 1) nauczyciel powiadamia pedagoga/psychologa szkoły i pozostawia ucznia (sprawcę czynu) pod jego opieką; nauczyciel niezwłocznie powiadamia Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły, który informuje rodziców/prawnych opiekunów ucznia,
 - 2) w przypadku odmówienia współpracy rodziców/prawnych opiekunów lub niemożności skontaktowania się z nimi Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły powiadamia Policję,
 - 3) Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły ustala okoliczności i świadków zdarzenia, zabezpiecza ewentualne dowody w celu przekazania ich policji,
 - 4) w przypadku, kiedy uczeń ma ukończone 17 lat, zawiesza się wykonywanie wyżej wymienionych procedur i wzywa Policję.
4. Postępowanie, gdy stronami zdarzenia są nauczyciel i rodzic:
 - 1) nauczyciel przerywa stan zagrożenia,
 - 2) nauczyciel prosi o obecność innego nauczyciela – świadka,
 - 3) nauczyciel powiadamia Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły,
 - 4) Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły ustala okoliczności i świadków zdarzenia i powiadamia policję, jeśli zdarzenie ma charakter drastyczny (czynna napaść).
 - 5) UWAGA! Nauczyciel ma prawo do obrony koniecznej.
5. Agresywne zachowanie pracownika szkoły wobec ucznia:
 - 1) po uzyskaniu informacji o zdarzeniu od ucznia/rodzica/prawnego opiekuna/pracownika szkoły, Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające,
 - 2) Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły podejmuje przewidziane prawem działania wobec pracownika i informuje o nich rodziców/prawnych opiekunów ucznia,
 - 3) Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły sporządza z podjętych działań notatkę służbową potwierdzoną podpisem rodziców/prawnych opiekunów i dołącza do dokumentacji.
6. Agresywne zachowanie rodziców/prawnych opiekunów i innych osób dorosłych przebywających na terenie szkoły wobec uczniów:
 - 1) nauczyciel/pracownik szkoły podejmuje próbę przerwania zachowania agresywnego i wstępnego rozpoznania okoliczności zdarzenia,
 - 2) nauczyciel/pracownik szkoły powiadamia Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły o zaistniałej sytuacji,
 - 3) w przypadku gdy osoba dorosła nie zaprzestała zachowania agresywnego, Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły zawiadamia Policję,
 - 4) w sytuacji wyjątkowej (zagrożenia życia, braku Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły) nauczyciel/pracownik szkoły niezwłocznie powiadamia Policję.
7. Jeżeli uczeń nadal stosuje akty przemocy oraz agresji, Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły zgłasza ten fakt do Sądu Rodzinnego i Nieletnich, z uwagi na zagrożenie demoralizacją.

Procedura postępowania wobec ofiar przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinie

1. Nauczyciel, który podejrzewa, że uczeń jest ofiarą przemocy domowej informuje o tym fakcie wychowawcę, a ten pedagoga/psychologa szkolnego.
2. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem szkolnym, w zależności od sytuacji, przeprowadza rozmowę z uczniem, prosi pielęgniarkę szkolną o pomoc w dokonaniu wywiadu lub podejmuje inne przewidziane prawem czynności zmierzające do rozpoznania sprawy.
3. Pedagog/psycholog szkolny w porozumieniu z Dyrektorem/Wicedyrektorem Szkoły przeprowadza rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia. Informuje o podejrzeniu stosowania przemocy wobec ucznia i niedostatecznej nad nim opieki oraz o konsekwencjach takiego postępowania i wskazuje formy pomocy.
4. Pedagog/psycholog szkolny sporządza notatkę służbową z przeprowadzonej rozmowy, którą podpisują również rodzice/prawni opiekunowie ucznia.
5. Jeżeli podejrzenia potwierdzają się lub istnieje uzasadniona obawa, że uczeń jest ofiarą przemocy, Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły wszczyna Procedurę Niebieskiej Karty lub zawiadamia o podejrzeniu przemocy Policję. w przypadku rodziny objętej dozorem kuratorskim, o swoich podejrzeniach niezwłocznie informuje kuratora.

Procedura wobec epizodu psychotycznego ucznia

1. Epizod psychotyczny – to zaburzenie psychiczne, które charakteryzuje nagły początek i szybki przebieg. Bez żadnych objawów ostrzegawczych, w ciągu kilku dni dochodzi do rozwoju objawów psychotycznych, takich jak zaburzenia postrzegania rzeczywistości, omamy i urojenia. Epizod psychotyczny najczęściej ma charakter reaktywny, czyli jest reakcją na nieprzyjemne zdarzenie czy silny stres.
2. Ryzyko wystąpienia epizodu psychotycznego zwiększają cechy osobowości typu borderline, a zwłaszcza trudności w ocenie rzeczywistości oraz zaburzone relacje z ludźmi i zmienność stanu psychicznego, mogąca w sytuacji stresowej doprowadzić do stanu psychicznego w kierunku psychotycznym. Wpływ na jego wystąpienie mogą mieć także alkohol i substancje psychoaktywne (narkotyki, dopalacze). Epizod psychotyczny charakteryzuje nagłe i gwałtowne wystąpienie objawów psychotycznych i zaburzeń nastroju:
 - 1) omamów (halucynacji) – omamy słuchowe (głosy komentujące, dyskutujące lub rozkazujące),
 - 2) zaburzeń myślenia,
 - 3) zaburzeń napędu psychomotorycznego,
 - 4) euforia lub lęk,
 - 5) nastrój depresyjny lub labilny.
3. Zaburzenia te ustępują w krótkim czasie i zwykle nie nawracają (u części osób drugi rzut choroby zwykle nie następuje).
4. W ramach działań profilaktycznych należy:
 - 1) zapoznać nauczycieli i pracowników z symptomami zaburzeń psychotycznych (zaprosić specjalistę w tej dziedzinie, omówić skuteczne metody reagowania),
 - 2) omówić sposoby reagowania na forum Rady Pedagogicznej,
 - 3) opracować listę lokalnych organizacji, placówek zajmujących się udzielaniem pomocy osobom chorym psychicznie.
5. W ramach działań interwencyjnych należy:
 - 1) zadbać o bezpieczeństwo ucznia, poprzez organizację nad nim opieki osoby dorosłej,

- 2) reagować spokojnie, łagodnie,
 - 3) bez rozgłosu przeprowadzić ucznia w spokojne miejsce,
 - 4) na ile to możliwe, nie rozpowszechniać w szkole informacji o zdarzeniu,
 - 5) zawiadomić pogotowie ratunkowe (999 lub 112),
 - 6) nie skupiać się na rozstrzyganiu, czy to jest psychoza.
6. W ramach działań naprawczych należy:
- 1) przygotować klasę do powrotu ucznia po leczeniu szpitalnym – np. przeprowadzić zajęcia edukacyjne na temat: „Czym jest choroba psychiczna” (jeżeli fakt choroby jest ogólnie znany),
 - 2) jeżeli uczeń sobie tego nie życzy – nie informować klasy,
 - 3) wziąć pod uwagę skutki uboczne leczenia i choroby, przy określeniu wymagań wobec ucznia,
 - 4) konsultować postępowanie z lekarzem, który leczył ucznia (lekarz jednak nie musi udzielać informacji),
 - 5) udzielić elementarnego wsparcia rodzicom/prawnym opiekunom, w tym wskazać możliwość skorzystania z form pomocy dostępnych w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej i Przychodni Zdrowia Psychicznego, przyszpitalnych grupach wsparcia.

Procedura wobec nagłej niedyspozycji zdrowotnej ucznia

1. Nagła niedyspozycja zdrowotna ucznia: gorączka, dolegliwości żołądkowe, dolegliwości bólowe, duszności, krótkotrwałe omdlenia i zasłabnięcia.
2. Nauczyciel prowadzący zajęcia lub nauczyciel dyżurujący dokonuje wstępnej oceny sytuacji, zapewnia uczniowi opiekę i udziela pierwszej pomocy, a w razie potrzeby – poprzez wyznaczonego ucznia – wzywa pielęgniarkę szkolną (o ile jest w tym czasie w szkole).
3. Pielęgniarka określa stan zdrowia ucznia i w razie konieczności informuje rodziców/prawnych opiekunów ucznia oraz ustala dalszą opiekę nad uczniem.
4. W przypadku nieobecności pielęgniarki, nauczyciel powiadamia o zaistniałej sytuacji sekretariat szkoły poprzez wyznaczonego ucznia. Osoba odbierająca informację powiadamia wychowawcę i rodziców/prawnych opiekunów oraz ustala sposób odebrania ucznia ze szkoły przez rodzica/prawnego opiekuna.
5. Do momentu odebrania ucznia przez rodzica/prawnego opiekuna lub, jeśli jest to konieczne, przyjazdu pogotowia ratunkowego, uczeń pozostaje pod opieką nauczyciela lub innej osoby wyznaczonej przez Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły.
6. W przypadku, gdy istnieje obawa, że zagrożone jest zdrowie i życie ucznia, nauczyciel wzywa pogotowie ratunkowe, zawiadamia Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły i rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
7. Jeśli uczeń odczuwa niedyspozycję zdrowotną w pierwszej kolejności powinien zgłosić się do pielęgniarki szkolnej, a w razie jej nieobecności, do wychowawcy, następnie do Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły.
8. Ucznia niepełnoletniego, który źle się czuje, może odebrać ze szkoły tylko rodzic/prawny opiekun lub wyznaczona przez niego osoba pełnoletnia z rodziny (babcia, dziadek, ciocia itp.).
9. Jeśli jest konieczne przewiezienie ucznia do szpitala:
 - 1) uczniowi w drodze do szpitala towarzyszy rodzic/prawny opiekun,
 - 2) w przypadku niemożności udziału rodzica/prawnego opiekuna, uczniowi w drodze do szpitala towarzyszy (w kolejności dyspozycyjności): pedagog, psycholog,

wychowawca lub wyznaczony przez Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły inny pracownik szkoły.

10. Nauczyciel (pielęgniarka gdy jest obecna) sporządza notatkę służbową, w której zawiera następujące informacje:
 - 1) dokładną datę i godzinę zdarzenia,
 - 2) miejsce zdarzenia,
 - 3) imię i nazwisko ucznia oraz klasę,
 - 4) opis zdarzenia i podjęte działania.

Procedura kontaktu z mediami w sytuacji kryzysowej

1. Za kontakt z mediami odpowiedzialny jest Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły lub osoba wyznaczona przez niego.
2. Nauczyciel nieupoważniony przez Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły nie udziela informacji.
3. Przedstawiciela mediów kieruje się do Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły.
4. Dyrektora/Wicedyrektor Szkoły udziela niezbędnych informacji.
5. W szczególnych przypadkach Dyrektora/Wicedyrektor Szkoły udziela pełnomocnictwa do udzielania informacji mediom wybranym osobom.

Procedura postępowania podczas wybuchu pożaru lub podłożenia ognia

1. Osoba, która zauważyła pożar, powiadamia i ostrzega o pożarze w każdy dostępny sposób, a w szczególności sygnałem dźwiękowym – trzy długie dzwonki.
2. Niezwłocznie powiadamia:
 - 1) Państwową Straż Pożarną 998, tel. alarmowy 112,
 - 2) dyrekcję szkoły.
3. Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły przeprowadza natychmiastową ewakuację.
4. Do czasu przybycia straży pożarnej akcją ewakuacji kieruje dyrektor szkoły.
5. Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły zabezpiecza dokumenty szkolne.
6. Ewakuowane osoby przed opuszczeniem budynku powinny zabrać ze sobą plecaki i rzeczy osobiste.
7. Drzwi sal zostają zamknięte, ale nie na klucz.
8. Ewakuację prowadzi się w sposób zorganizowany, według opracowanych i oznaczonych dróg ewakuacyjnych.
9. W czasie ewakuacji nauczyciele uczący w poszczególnych salach lekcyjnych zapewniają właściwą organizację ruchu (poruszamy się prawą stroną ciągów komunikacyjnych), nie dopuszczają do wybuchu paniki.
10. Miejscem zbiórki uczniów jest boisko szkolne.

Procedura kontaktów z rodzicami uczniów

1. Szeroko rozumianych informacji o dziecku udzielają wyłącznie wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny, psycholog szkolny, pielęgniarka szkolna, Wicedyrektor, Dyrektor szkoły.
2. Miejscem kontaktów rodziców/prawnych opiekunów z wychowawcami klas, nauczycielami przedmiotów, pedagogiem/psychologiem szkolnym i Dyrektorem/Wicedyrektorem Szkoły jest szkoła.
3. Spotkania odbywają się w formach:
 - 1) Zebrań ogólnych z rodzicami/prawnymi opiekunami,
 - 2) zebrań ogólnych z rodzicami/prawnymi opiekunami i zaproszonymi specjalistami,
 - 3) zebrań klasowych z rodzicami/prawnymi opiekunami,
 - 4) zebrań klasowych z rodzicami/prawnymi opiekunami w obecności uczniów,
 - 5) indywidualnych konsultacji rodziców/prawnych opiekunów z wychowawcami, nauczycielami przedmiotów, pedagogiem/psychologiem szkolnym,
 - 6) innych spotkań wynikających z planu pracy szkoły.
4. Rodzice/prawni opiekunowie uczniów szkoły mają możliwość dodatkowego kontaktu z nauczycielami w przypadkach uzasadnionych losowo, jednak po uprzednim uzgodnieniu takiego spotkania z nauczycielem (poprzez telefon do szkoły lub dziennik elektroniczny).
5. Nauczyciel nie udziela informacji rodzicom/prawnym opiekunom w trakcie prowadzonych przez siebie zajęć szkolnych (w tym również dyżurów na korytarzach i boisku szkolnym).
6. Miejscem kontaktów nauczycieli i rodziców/prawnych opiekunów na terenie szkoły są gabinety lekcyjne. Miejscem kontaktów dyrektorów szkoły i rodziców/prawnych opiekunów na terenie szkoły jest gabinet dyrektora, a pedagoga – ich gabinety. Niedopuszczalne jest przekazywanie informacji rodzicom/prawnym opiekunom w pokoju nauczycielskim w obecności innych nauczycieli. Poza wyżej wymienionymi miejscami informacje nie są udzielane.
7. Terminy spotkań z rodzicami/prawnymi opiekunami ustalone są w harmonogramie zebrań z rodzicami/prawnymi opiekunami, przedstawionym nauczycielom i rodzicom/prawnym opiekunom na początku roku szkolnego.
8. Obecność rodzica/prawnego opiekuna na zebraniach jest obowiązkowa.
9. W sytuacjach uzasadnionych wychowawczo, szkoła wzywa rodziców/prawnych opiekunów poza ustalonymi terminami.
10. Wychowawca w nagłych sytuacjach może skontaktować się z rodzicami/prawnymi opiekunami telefonicznie, w innych sytuacjach wzywa rodzica/prawnego opiekuna do szkoły za pośrednictwem sekretariatu szkoły w formie pisemnej lub telefonicznej.
11. Wychowawca klasy utrzymuje kontakt z rodzicami/prawnymi opiekunami w formach:
 - 1) zebrań z rodzicami/prawnymi opiekunami,
 - 2) pisemnych lub ustnych informacji o postępach w nauce i zachowaniu uczniów,
 - 3) wizyty wychowawcy w towarzystwie pedagoga/psychologa szkolnego, pracownika socjalnego w domu wychowanka,
 - 4) indywidualnych spotkań z rodzicami/prawnymi opiekunami na terenie szkoły, po uprzednim uzgodnieniu terminu.
12. Corocznym obowiązkiem wychowawcy klasy w trakcie zebrań klasowych jest zapoznanie rodziców/prawnych opiekunów z:
 - 1) Statutem Szkoły,
 - 2) Programem Profilaktyczno-Wychowawczym szkoły,
 - 3) planem wychowawczym klasy,

- 4) Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania,
 - 5) kryteriami ocen z zachowania,
 - 6) procedurami przeprowadzania sprawdzianów zewnętrznych,
 - 7) postępami edukacyjnymi i wychowawczymi uczniów,
 - 8) informacjami bieżącymi dotyczącymi funkcjonowania klasy.
13. Podczas spotkań klasowych z rodzicami/prawnymi opiekunami wychowawca zobowiązany jest uwzględnić następujące zasady:
- 1) najtrudniejsze sprawy dotyczące ucznia należy omawiać szczerze, ale w indywidualnej rozmowie z rodzicami/prawnymi opiekunami,
 - 2) największą wagę należy przywiązywać do spraw opiekuńczych, wychowawczych i dydaktycznych,
 - 3) najważniejszym składnikiem informacji o wynikach w nauce mają być poczynione postępy oraz wskazanie, w porozumieniu z nauczycielami przedmiotów, treści niezbędnych do ich uzupełnienia,
 - 4) należy udzielać konkretnych rad co do przewyższania określonych trudności lub wskazywać osoby, instytucje, które to uczynią.
14. W trakcie zebrań klasowych niewskazane jest:
- 1) dokonywanie tylko negatywnych ocen zespołu uczniowskiego,
 - 2) publiczne czytanie ocen,
 - 3) używanie nazwisk przy przykładach negatywnych,
 - 4) podważanie hierarchii wartości wyznawanych przez rodziców/prawnych opiekunów,
 - 5) nieograniczone udostępnianie rodzicom/prawnym opiekunom dziennika lekcyjnego.
15. Aktywizowanie i motywowanie rodziców/prawnych opiekunów do współpracy ze szkołą odbywa się poprzez:
- 1) wspólne rozwiązywanie problemów klasowych,
 - 2) pomoc „trójki klasowej” w organizacji imprez klasowych,
 - 3) udział rodziców/prawnych opiekunów w takich formach pracy szkoły, jak: wycieczki, lekcje otwarte, święta szkoły, przegląd twórczości uczniowskiej, itp.,
 - 4) uhonorowanie przez dyrekcję szkoły aktywnie działających rodziców/prawnych opiekunów listami gratulacyjnymi wręczanymi na apelu kończącym rok szkolny,
 - 5) wspólne dbanie o estetykę pomieszczeń klasy,
 - 6) pomoc przy wykonywaniu prac na rzecz szkoły, klasy.
16. Pedagog/psycholog szkolny zobowiązany jest do:
- 1) organizowania warsztatów i spotkań dla rodziców/prawnych opiekunów z udziałem przedstawicieli instytucji zajmujących się wychowaniem lub wspomagających szkołę (w miarę potrzeb zgłaszanych przez wychowawców klas, nauczycieli, Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły),
 - 2) wspierania rodziców/prawnych opiekunów uczniów mających kłopoty z nauką oraz wywodzących się ze środowisk zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
 - 3) wspomagania wychowawców w zbieraniu informacji o problemach uczniów.
17. Dyrektor/Wicedyrektor Szkoły w szczególności:
- 1) współpracuje z Radą Rodziców wg przyjętego harmonogramu,
 - 2) udziela pomocy wychowawcom w kontaktach z rodzicami/prawnymi opiekunami, którzy nieregularnie uczestniczą w zebraniach,
 - 3) przygotowuje oraz przeprowadza zebrania ogólne dla rodziców/prawnych opiekunów wg przyjętego harmonogramu.
18. Wyklucza się następujące zachowania rodziców/prawnych opiekunów:
- 1) uzyskiwanie informacji o uczniu od nauczycieli na ulicy,

- 2) przeszkadzanie w czasie lekcji,
 - 3) telefonowanie pod prywatny numer nauczyciela bez jego zgody,
 - 4) zajmowanie przerw nauczycielowi dyżurującemu,
 - 5) zasięganie informacji o uczniu u pracowników niepedagogicznych szkoły.
19. Wszystkie uwagi i wnioski dotyczące pracy szkoły rodzice/prawni opiekunowie kierują kolejno do:
- 1) nauczyciela danego przedmiotu,
 - 2) wychowawcy klasy,
 - 3) pedagoga/psychologa szkolnego,
 - 4) Dyrektora/Wicedyrektora Szkoły,
 - 5) Rady Pedagogicznej,
 - 6) organu nadzorującego szkołę,
 - 7) organu prowadzącego szkołę.
20. Dokumentowanie współpracy:
- 1) odnotowanie obecności rodziców/prawnych opiekunów w dzienniku elektronicznym,
 - 2) notatka o temacie rozmowy w dzienniku lekcyjnym, dzienniku pedagoga (należy podać datę oraz przyjęte ustalenia).